

Clematis alpina

Foto: Harrie de Vries

Nomenclatuur/Etymologie

De geslachtsnaam *Clematis* stamt uit het Oudgrieks (*klēmatis*), wat "rankende plant" of "klimplant" betekent, afgeleid van (*klēma*) wat "twijg" of "rank" betekent, en verwijst naar de klimmende aard van veel soorten. De soortaanduiding *alpina* is afkomstig uit het Latijn en betekent "uit de Alpen" of "alpenbewonend", wat direct wijst op de natuurlijke habitat van deze plant in bergachtige regio's.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com
Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com
Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl
Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Taxonomie

De botanische classificatie van *Clematis alpina* is als volgt:

- Rijk: *Plantae* (Planten)
- Orde: *Ranunculales* (Ranonkelachtigen)
- Familie: *Ranunculaceae* (Ranonkelfamilie)
- Geslacht: *Clematis*
- Soort: *Clematis alpina*

Synoniemen

Enkele synoniemen voor *Clematis alpina* zijn *Atragene alpina*, *Clematis sibirica*, *Clematis alpina* var. *sibirica*, *Clematis alpina* var. *occidentalis*, en *Atragene sibirica*. De naam *Atragene* werd vroeger gebruikt als een apart geslacht voor de *Clematis*-soorten met solitaire, hangende bloemen.

Variëteiten en Cultivars

Er zijn enkele natuurlijke variëteiten bekend, waarvan *Clematis alpina* var. *sibirica* (vaak met witachtige bloemen en behaarde vruchtpluizen) en *Clematis alpina* var. *occidentalis* (vaak met blauwe of paarse bloemen) de meest genoemde zijn, hoewel hun taxonomische status soms ter discussie staat. Daarnaast is er een breed scala aan cultivars ontwikkeld:

- *Clematis alpina* 'Frances Ravis': Een populaire cultivar met relatief grote, diepblauwe, knikkende bloemen in de lente.
- *Clematis alpina* 'Constance': Bekend om haar overvloedige, halfgepulde, helderroze tot karmijnrode bloemen, vaak met een lichte adering. Ze bloeit in de lente en soms met een lichte nabloei in de zomer.
- *Clematis alpina* 'Ruby': Draagt enkelvoudige, aantrekkelijke roodpaarse bloemen met lichter getinte randen en een crèmegele tot witte hart.
- *Clematis alpina* 'Wesselton': Een cultivar met grote, violetblauwe tot lavendelblauwe, hangende, klokvormige bloemen die rijkelijk bloeien.
- *Clematis alpina* 'Helsingborg': Heeft dieppaarse, klokvormige bloemen met een bleke binnenkant, en bloeit vroeg in het seizoen.
- *Clematis alpina* 'Pamela Jackman': Produceert diep indigoblauwe, knikkende bloemen die enigszins naar violet neigen.
- *Clematis alpina* 'Pink Flamingo': Een opvallende cultivar met halfgepulde, roze, licht gefranjosde bloemen.
- *Clematis alpina* 'Frankie': Een cultivar met lila-blauwe, wijd openstaande bloemen.
- *Clematis alpina* 'White Moth': Heeft hangende, zuiverwitte bloemen.

Familie

Clematis alpina behoort tot de familie *Ranunculaceae*, de ranonkelfamilie. Dit is een diverse familie van bloeiende planten die wereldwijd voorkomen en gekenmerkt wordt door hun vaak schijnbaar eenvoudige maar soms complexe bloemstructuren en de aanwezigheid van veelal giftige alkaloiden.

Hoogte

De hoogte van *Clematis alpina* varieert doorgaans tussen de 2 en 3 meter. Het is een relatief bescheiden klimplant die ook als bodembedekker kan worden gebruikt, maar in de meeste gevallen zal deze plant een steun nodig hebben om haar maximale hoogte te bereiken.

Bloemkleur

De bloemkleur van de wilde soort varieert van lila tot blauwachtig-violet of blauw. De cultivars bieden een breder spectrum, waaronder wit, roze, roodpaars en verschillende tinten blauw en paars. De bloemen zijn klok- tot urnvormig en knikkend.

Bladkleur

De bladkleur is doorgaans middengroen. De bladeren zijn geveerd, samengesteld uit drie tot vijf deelblaadjes met getande randen, en vormen een aantrekkelijk, fijn verdeeld bladerdek.

Bloeiperiode

De belangrijkste bloeiperiode van *Clematis alpina* is vroeg in het voorjaar, meestal van april tot mei. Veel cultivars kunnen een lichte nabloei hebben in de zomer. De bloemen verschijnen op het oude hout (scheuten van het vorige jaar). Na de bloei ontwikkelt de plant decoratieve, zilvergrijze, pluizige zaadhoofden die tot diep in de zomer en herfst aanhouden.

Standplaats

Deze *Clematis* prefereert een standplaats in de volle zon tot lichte schaduw. De ideale situatie is de zogenaamde "voeten in de schaduw en het hoofd in de zon" om de wortels koel en vochtig te houden. De grond moet goed doorlatend, humusrijk en vochtig zijn, maar verdraagt kalkhoudende bodems beter dan veel andere *Clematis*-soorten.

Herkomst

Clematis alpina is inheems in de bergachtige regio's van Europa en Azië. Haar natuurlijke verspreidingsgebied omvat onder andere de Alpen, Karpaten, de Balkan en delen van Siberië.

Soort Gewas

Het is een bladverliezende, houtige klimplant of liaan. Door haar bescheiden formaat wordt ze vaak ingedeeld bij de kleine of viticella-groep van *Clematis*, hoewel ze botanisch een aparte groep (sectie *Atragene*) vormt binnen het geslacht.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Vermeerderingswijze

Clematis alpina kan worden vermeerderd door zaad, stekken of afleggen. Vermeerdering uit zaad resulteert vaak in variabiliteit en is relatief langzaam. De meest gebruikelijke en betrouwbare methoden voor het in stand houden van cultivars zijn door houtige stekken genomen in de zomer, of door afleggen, waarbij een tak in de grond wordt begraven om te wortelen, wat een eenvoudige en succesvolle methode is.

Klimaatzone (USDA-zones)

Clematis alpina is een zeer winterharde plant. Ze wordt over het algemeen geclassificeerd in USDA-winterhardheidszones 3 tot 7 (soms 8), wat aangeeft dat ze bestand is tegen zeer lage wintertemperaturen.

Insecten

De plant wordt over het algemeen beschouwd als relatief ziekte- en plaagresistent. Echter, net als andere *Clematis*-soorten, kan ze soms te maken krijgen met bladluizen of de Clematis-aaltjes (*Aphelenchoides ritzemabosi*). Slakken kunnen de jonge scheuten beschadigen. De bloemen zijn van ecologisch belang omdat ze een vroege voedselbron (pollen) kunnen zijn voor hommels en andere vroege bestuivende insecten, aangezien ze al vroeg in het seizoen bloeien.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:162125-1>
<https://www.rhs.org.uk/plants/67705/clematis-alpina/details> <https://www.vandusen.be/clematis-alpina/> <https://www.treeseedonline.com/product/clematis-alpina-alpine-clematis/>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/ Etymologie	<i>Clematis</i> (Griekse klimplant), <i>alpina</i> (Latijns voor alpenbewonend)
Taxonomie	Rijk: <i>Plantae</i> , Familie: <i>Ranunculaceae</i> , Geslacht: <i>Clematis</i> , Soort: <i>Clematis alpina</i>
Synoniemen	<i>Atragene alpina</i> , <i>Clematis sibirica</i> , <i>Clematis alpina</i> var. <i>sibirica</i> , <i>Clematis alpina</i> var. <i>occidentalis</i> , <i>Atragene sibirica</i>
Eventuele Variëteiten en Cultivars	<i>Clematis alpina</i> var. <i>sibirica</i> , <i>Clematis alpina</i> var. <i>occidentalis</i> . Cultivars: <i>Clematis alpina</i> 'Frances Ravis', <i>Clematis alpina</i> 'Constance', <i>Clematis alpina</i> 'Ruby', <i>Clematis alpina</i> 'Wesselton', <i>Clematis alpina</i> 'Helsingborg', <i>Clematis alpina</i> 'Pamela Jackman', <i>Clematis alpina</i> 'Pink Flamingo', <i>Clematis alpina</i> 'Frankie', <i>Clematis alpina</i> 'White Moth'
Familie	<i>Ranunculaceae</i> (Ranonkelfamilie)
Hoogte	2 tot 3 meter
Bloemkleur	Lila tot blauwachtig-violet of blauw (wilde soort); wit, roze, roodpaars en verschillende tinten blauw en paars (cultivars)
Bladkleur	Middengroen
Bloeiperiode	Vroeg voorjaar (april-mei), lichte nabloei mogelijk in de zomer
Standplaats	Volle zon tot lichte schaduw, "voeten in de schaduw", goed doorlatende, humusrijke, vochtige grond
Herkomst	Bergachtige regio's van Europa en Azië (Alpen, Karpaten, Siberië)
Soort Gewas	Bladverliezende, houtige klimplant of liaan
Vermeerderingswijze	Zaad, houtige stekken, afleggen
Klimaatzone (USDA-zones)	3 tot 7
Insecten	Relatief plaagresistent, soms bladluizen/aaltjes, belangrijke vroege voedselbron (pollen) voor hommels